

ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТЬ З ЕКОНОМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН В РЕЖИМІ ОНЛАЙН КОНФЕРЕНЦІЇ

**Дорогань-Писаренко Л. О., к. е. н., професор
Єгорова О. В., к. е. н., доцент**

Фундамент дистанційного навчання на факультеті обліку та фінансів заклали 2007 р., коли студентів заочної форми навчання почали забезпечувати електронними матеріалами з навчальних дисциплін, 2016 р. було запроваджене навчання на платформі Moodle, а з 2020 р. заняття почали проводити з використанням відеоконференцій. Проведення лекцій та практичних занять в такому режимі має особливості, при цьому специфіка викладання економічних дисциплін більш проявляється на практичних заняттях. Види робіт на занятті визначені робочою програмою, але обов'язковим є розв'язання задач. Поки не усі заняття проводяться в комп'ютерних класах, ситуація онлайн конференції зі 100 % забезпеченням студентів технікою є технічною перевагою. Наприклад, на практичних заняттях зі статистики, що проводились у період дистанційного навчання в режимі онлайн конференції студенти розв'язували задачі на своїх комп'ютерах у файлі редактора Excel. При цьому викладач в режимі реального часу виконував завдання на своєму комп'ютері з демонстрацією екрана учасникам зустрічі, а кожен студент паралельно робив його на індивідуальних вихідних даних. Завдяки економії часу на проведенні розрахунків додатково з'явилась можливість перегляду відеороликів з теми з подальшим їх обговоренням. Такий формат занять отримав багато схвальних відгуків від студентів.

До інших переваг занять в режимі онлайн конференції можна віднести:

- у порівнянні з іншими видами дистанційного навчання (зі спілкуванням на платформі Moodle або через електронну пошту) – більш повноцінна комунікація, учасники мають можливість бачити та чути один одного, демонструвати іншим свій екран, виконувати завдання як команда тощо;
- максимально комфортні умови проведення заняття – персоналізоване робоче місце, зручний одяг, оптимальний температурний режим тощо;
- можливість залучити до інтерактивних занять осіб, що хворіють у легкій формі, перебувають на самоізоляції, маломобільних студентів тощо.
- відсутність логістичної проблеми за умов обмежень роботи громадського транспорту, можливість заощадити час та гроші на проїзді до місця навчання;
- більші можливості щодо запрошення до участі в заняттях спеціалістів-практиків, викладачів з інших закладів освіти, з різних регіонів та країн;

– зменшення психологічних бар'єрів у студентів, які соромляться ставити питання при сторонніх, – онлайн його можна задати у приватному чаті. Також викладач може приватно зробити зауваження студенту, вказати на помилку;

– можливість оперативного доповнення матеріалів новою інформацією, більш швидкого виправлення помилок у порівнянні з друкованими виданнями.

Основні проблеми, що виникають під час проведення відеоконференцій:

1. Технічна – необхідність сучасної комп'ютерної техніки, обладнаної потужною вебкамою, приміщення, де можна без перешкод вести зустріч, та надійного високошвидкісного інтернету. Щодо викладачів ці питання були вирішені. Але що робити зі студентами в яких один комп'ютер на кілька членів родини, відсутній інтернет, немає камери тощо? Ці проблеми частково може вирішити відеозапис занять з оприлюдненням на платформі Moodle та з відпрацюванням пропуску за критеріями самостійної роботи.

2. Вибір програмного продукту для проведення онлайн занять. Якщо кожен викладач обирає той сервіс, який подобається саме йому (Zoom, Skype, Google classroom тощо), студенти можуть розгубитися у цьому різноманітті. Вважаємо правильним рішення щодо проведення усіх онлайн занять з використанням єдиного засобу відеоконференцій – Google Meet, який органічно вбудовується у систему дистанційного навчання разом із використанням корпоративної пошти Google та Google-календарем із занесеним розкладом занять.

3. Відсутність повноцінного зворотного зв'язку при проведенні онлайн лекцій. Під час демонстрації презентації лектор або зовсім не бачить учасників зустрічі або бачить обмежену їх кількість чи лише їх «аватари». Отже, оцінити сприйняття матеріалу за допомогою невербального спілкування дуже важко. Також є небезпека того, що студент може під час онлайн-лекції займатися сторонніми справами, створюючи лише «ефект присутності» на занятті. Звісно, потрібно намагатись активізувати студентів, ставити їм питання, але все ж можливостей зворотного зв'язку в онлайн лекціях все ж менше, ніж в аудиторії.

4. Онлайн заняття втручаються до особистого простору, включати камеру фактично означає впустити до свого дому увесь курс.

5. Відсутність гарантії що на відеоконференцію замість студента не увійшла інша особа. Недостатність контролю, безкарність за такі порушення провокують обман, списування, плагіат, «групове виконання завдань».

6. Більші затрати часу викладача на проведення заняття – необхідно проінформувати учасників про деталі зустрічі, зафіксувати присутність на ній студентів в кількох документах, перевірити, оцінити та прокоментувати надіслані студентами завдання тощо. Зауважимо, що це час роботи за екраном монітора, що додає втоми очам.

Хоча недоліків в проведенні занять в режимі онлайн конференцій немало, але збереження життя та здоров'я в умовах епідемії набагато важливіше за можливі втрати в результатах навчання. Водночас переваги проведення онлайн конференцій дозволяють передбачити що у майбутньому така форма проведення занять буде доповнювати традиційні, конкуруючи з ними.

Список використаних джерел

1. Єгорова О. В., Перч А. А. Переваги та недоліки дистанційної форми

організації праці. Модернізація економіки: сучасні реалії, прогнозні сценарії та перспективи розвитку: матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Херсон, 28 квітня 2020 р. – Херсон: Видавництво ФОП Вишемирський В.С., 2020. С. 177-179.

2. Положення про дистанційне навчання: затв. наказом Міністерства освіти і науки України від 25.04.2013 р. № 466 (із змінами, внесеними наказами № 660 від 01.06.2013 р., № 761 від 14.07.2015 р., № 1115 від 08.09.2020 р.). / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13#n18>.